

ИСТОРИЈАТ ОШ „СВЕТИ САВА“

Основна школа „Свети Сава“ налази се у Врчину у улици 29. новембра број 15. На основу сведочанства грађана, података које су раније прикупљали и сређивали наставници ове школе и на основу података до којих смо сада дошли, сматра се да је прва школа у Врчину основана 1827. године (то је податак који се налази у аналима сеоског храма Св. апостола Петра и Павла, а записао га је отац Василије Довганић) на иницијативу тадашње општинске управе, а уз помоћ црквене општине и црквеног одбора. Прва школа није могла образовати сву децу спремну за школу јер је имала једну ученицу која је могла примити 30 до 40 ученика. Школска зграда није наменски направљена, већ је црква уступила своју црквену кућу. С прекидима и сталним смењивањем учитеља служила је све до 1898. године.

По причању проте Владе Петровића, учитељ Милан Стефановић родом из Врчина много је труда уложио да би се школа у једном периоду када је била затворена, поново отворила (његово име записано је на корицама црквене књиге рођених за 1838. годину). Велики напор да се школа поново отвори уложио је и Антоније Марковић „Командир“ (живео отприлике до 1897. године), резервни официр који се у Првом српско-турском рату истицао и добио официрски чин. Учитељ Милош Стојановић (погинуо у Кумановској бици) родом из Врчина, а у служби на југу Србије, кад год је долазио у село говорио је народу, који се веома мало интересовао за рад школе, о значају и потреби школовања и залагао се за њен рад. Услови за школовање у овом периоду били су врло неповољни.

Учитељи су често смењивани, физичко кажњавање је било уобичајено, просторије за учење неподесне, а уџбеника није било. Први буквар је штампан 1838. године, а 1839. године се забрањује употреба раније донесених књига из Аустрије. Нова школа у Врчину је отворена 1860. године. Први учитељ у њој је био Владимир Тодоровић.

На иницијативу младог капетана Владимира Петровића 1899. године сазвани су угледни грађани Врчина који су за изградњу нове школске зграде приложили по 60 дуката. Остали мештани дали су добровољне прилоге према својим могућностима. Зграда је сазидана у периоду 1899. и 1900. године и носи назив „Централна школска зграда“. До ове зграде купљен је плац са објектом у коме је била ковачница. Ковачница је преправљена и оспособљена је једна ученица, остале четири просторије, мада нехигијенске, биле су учитељски стан. Током окупације, 1941. године, ова зграда је порушена. У периоду од 1934. до 1936. године сазидана је нова школска зграда са две ученице у доњем делу села, тзв. Репница, данашња подручна школа Доња мала. Међу иницијаторима за изградњу ове школе истицали су се посебно учитељ Митар Гајић и Петар Влаховић из општинске управе. Школа је сазидана средствима грађана, а новчаном помоћи бановине од 100 000 динара стављена је столарија и купљен намештај.

Управитељ школе 1941. године био је Милош Лукић, који је стрељан у логору на Бањици јер је оптужен да је сарађивао с партизанима. За време окупације школа је била запуштена. Нико није хтео да је уреди, учитељи су долазили и одлазили, а општинска власт није намеравала да плаћа издржавање школе. Ђаци, углавном дечаци, долазили су за време окупације у школу, мада је зграда повремено служила и за смештај немачких јединица, па је настава била нередовна. У току рата школска архива и ивентар су

уништени. Број ученика који су похађали школу не може се тачно утврдити, али се претпоставља да је до ослобођења школу похађало око 3500 ученика. После ослобођења школа се развија и све до 1950. године носи назив „Народна четврогодишња школа“. Године 1953. школа у центру Врчина спаја се са школом у Рамницама и школом у Репници и прераста у осмогодишњу школу.

Нова школска зграда у центру села која добија име по народном хероју-ОШ „Мирослав Јовановић-Церовац“ саграђена је 1958. године. За тадашње прилике, иако без фискултурне сале, то је била веома модерна школа која је омогућила осавремењивање васпитно-образовног процеса, са библиотеком, четири специјализоване учионице и дosta савремених учила. То је школска зграда која је касније надограђена, тј. проширена и која се и данас користи.

Прошле године извођење грађевинских радова односило се на санацију добрађеног учионичког дела и улазног хола, скинут је стари кров и замењен новим, саниран је хол у фискултурној сали, исполирани су паркети у фискултурној сали и спрavarници. Такође су обављени радови на сређивању велике терасе, постављена је алюминијумска столарија на шест учионица, дренажа, кишна канализација и фасада са термоизолацијим целе зграде.

Овог лета извођени су завршни грађевински радови у оквиру треће фазе адаптације наше школе. Морам да истакнем да је град Београд, односно Секретеријат за образовање и дечију заштиту, уложио велика средства како би се сви грађевински радови на време завршили. Радови су обухватали следеће: адаптацију шест учионица, односно кабинета са

прикључком за воду, уградњу рачунарске мреже, антенску инсталацију, видео надзор целог објекта, разглас, дигиталне сатове у свим просторијама, електронско звено за почетак и крај часа, аутоматску дојаву пожара, рампу за инвалиде, свлачионице за физичко васпитање, тоалете за дечаке, тоалете за девојчице, просторију за наставнике физичког васпитања, просторију за продужени боравак, просторију за портира, просторију за спремачице, вентилацију и климатизацију, нову хидрантску мрежу, резервоар за воду, нов прикључак струје са појачаном снагом, ограду око школе са новим капијама, нови улаз за ћаке, бехатон плоче за спољни улаз, асфалтирање дворишта, уређивање зелених површина школе и просторију за зубну амбуланту. На овај начин школа би заокружила своју грађевинску изградњу.

Добрица Синђелић, директор

МОЖДА НИСТЕ ЗНАЛИ- Како је Врчин добио име?

Село Врчин се први пут помиње у XVI веку, у турском попису влаха Београдске нахије из 1528. године под називом Хрчин (Hircin) са 6 дома. У попису из 1528-30. године, село је бројало 12 становника, а 1560. године 19 становника.

По казивању Николе Апостоловића у књизи "Прва књига о Врчину", постоји неколико народних предања о настанку имениа Врчин. Он бележи: "Надајући се да ћу у предању наићи на решење загонетке имениа Врчин многе сусељане, са којима сам разговарао у својим трагањима, питао сам знају ли откуд име Врчин и шта оно значи. Невроватна је шароликост прича које сам чуо, од тога да је име добијено по некаквој тикви од које се сушењем праве посуде, врчеви, преко приче о томе да је у Врчину било много кошница те се мед много ВРЦАО, затим да се први човек који се овде насељио, и то у пределу Грабља звао Врча, па све до духовите скаске о путописцу Енглезу који је овде почашћен вином тражио још показајући на врч и говорећи ин (у)". Риста Т. Николић, који је крајем 19. века обилазио околину Београда, описивао положаје и изглед села, као и порекло становништва, за име Врчин није могао да каже ништа друго сем да је страног порекла. Отац Василије Довганић пише 1948. године: "На овом терену настанио се један бег између Бегаљице и Врчина, коме су ова два села марала давати десетак. Када је бег десетак произвољно повећао, досељеници су отворено против тога "врчали", бунили се, те по томе су људи околних села ово мало насеље назвали Врчин".